

givet det gamle Dige omkring Manø By — er ifølge Projektet 7 km langt. Da Areaerne er meget vandlidende, vil det være nødvendigt samtidig med en Inddigning at etablere en kunstig Afvanding med Vindmotor. Inddigningen og Afvandingen af Øen er i det nedenfor som Bilag 1 a optrykte Overslag anslaaet at ville koste 580 000 Kr. eller ca. 1 310 Kr. pr. ha for det udenfor det gamle Dige liggende Marskareal paa ca. 360 ha. Ribe Amtraad har givet Tilsagn om at ville yde et Tilskud paa 30 000 Kr. til Inddigningen.

Forhøjelsen af det nuværende Dige, til hvis øjeblikkelige Istandsættelse efter Stormfloden den 30. og 31. August 1923 der med Tilslutning af Rigsdagens Finansudvalg er anvendt 15 000 Kr., der søges bevilget ved Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1923—24, vil ifølge det nedenfor som Bilag 1 b optrykte Overslag koste ca. 108 000 Kr. I dette Beløb er indbefattet 8 000 Kr. til en kunstig Afvanding af de alt inddigede Arealer, der ligesom det udenfor Diget liggende Marskareal er meget vandlidende.

Under Hensyn til, at Manø trues af Affolkning, saafremt Øen stadig oversvømmes af Stormfloder, som Tilfældet har været i Efteraaret 1923, maa man holde for, at der bør foretages Skridt til Sikring af Øen. Da man imidlertid maatte nære nogen Betænkelighed ved at imødekomme det foreliggende Andragende om Inddigning og Afvanding af hele Øen, navnlig fordi det maatte anses for tvivlsomt, om det udenfor det nuværende Dige liggende Marskareal er „digemodent“, har man anmodet Det danske Hedeselskab og det af Ministeren for offentlige Arbejder nedsatte Stormflodsudvalg af 1923 om i et Fællesmøde at ville drøfte Dige- og Afvandingsforholdene paa Manø og afgive en fælles Udtalelse til Ministeren om disse Forhold.

Man har derefter modtaget den nedenfor som Bilag 5 optrykte Erklæring af 7. December 1923, hvori det tilraades for Tiden kun at istandsætte og forstærke det nuværende Dige i Overensstemmelse med det af Vandbygningsvæsenet udarbejdede Forslag, idet det foreslaas at vente med at inddige Øen, indtil det uden for Diget liggende Marskareal er fuldtud „digemodent“. Endvidere tilraades det at etablere en kunstig Afvanding af det inddigede Areal samt at foretage forskellige Foranstaltninger bl. a. til at ophjelpe den naturlige Tilvækst, der foregaar paa det ikke inddigede Areal, saaledes at „Modningen“ af dette Areal til Inddigning fremskyndes.

Da man ganske kan tiltræde den for nævnte, af Det danske Hedeselskab og Stormflodsudvalget afgivne Fællesindstilling, maa man meget anbefale, at der til Forhøjelse af det nuværende Dige paa Manø ydes den i § 2 foreslaaede Støtte af Statskassen, idet man forbeholder sig eventuelt senere at fremsætte Lovforslag om Inddigning og Afvanding af hele Øen.

2. *Diget paa den sydvestlige Del af Rømø.*

Efter Opfordring fra Lodsejerne har Det danske Hedeselskab ladet udarbejde Projekt til Digeanlæg paa den sydvestlige Del af Rømø. Digets Beliggenhed er vist med en grøn Linje paa medfølgende Kort.

Paa Kysten findes et Sandflugtsdige, som er bleven opført af den prøjsiske Forvaltning i Slutningen af det forrige Aarhundrede. Dette Dige, der paa Kortet er betegnet B—C, indgaar i det nu projekterede Digeanlæg, og de Digearbejder, som herefter bliver at udføre, vedrører Sandflugtsdigets Forbindelse med de højere liggende Dele af Øen mod Nordvest (Strækningen A—B) og mod Sydvest (Strækningen C—D—E), hvor Diget støder til Diget ved Havneby, paa Planen betegnet med E—F—G. Til Havnebydigets Istandsættelse vil Ministeren for offentlige Arbejder med Tilslutning af Rigsdagens Finansudvalg søge et Statstilskud bevilget ved Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1923—24, udgørende $\frac{2}{3}$ af Udgifterne, dog ikke over 80 000 Kr., under Forudsætning af, at Resten af Udgifterne skaffes til Veje paa anden Maade. Istandsættelsen af Havnebydiget er en nødvendig Forudsætning for hele det her projekterede Digeanlæg, idet en nødvendig Afvanding af Arealerne ad en Afvandingskanal tænkes at skulle foregaa gennem Havnebydigets Sluse.

Digets Længde bliver 3,2 km.

Det nordlige Fløjdige har en Højde af 5,50 m over daglig Vande, sydligere bliver Højden ca. 30 cm lavere, hvor Diget er mindre udsat.

Andragendet er tiltraadt af 35 Lodsejere, der repræsenterer 75 pCt. af de interesserede Lodsejere og 75 pCt. af det interesserede Areal.

Det Areal, som beskyttes mod Oversvømmelser ved Stormflod, udgør ialt ca. 390 ha, hvoraf $\frac{1}{3}$ er Sandjord, medens $\frac{2}{3}$ er kæragtig Jord med et indtil 20 cm tykt Humuslag.

Af det nedenfor som Bilag 2 optrykte Overslag fremgaar, at Udgifterne til Dige-